

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
 1/2 . . . . . 10 „
 1/3 . . . . . 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Katiplot po Goriskem in Gradiškanskem“ in „Katiplot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne svez“, ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici štej. 7 l. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopisane naročnine se ne vrstimo. Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklama in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati lopo Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMORCE“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1.60.

„Soča“ in „Primorci“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalčju Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrončič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 63. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in zal.

Ljudska šola in klerikalci.

Klerikalci so v resnici sovražniki ljudske šole, delajo pa se, kadar tako kaže, za jako velike šolske prijatelje. Sedaj pišejo in govori venomer, da se morajo otroci učiti v šoli kmetijskekega gospodarstva; zahtevajo, da naj bodo ljudskošolski učitelji tudi absolventje kmetijskih šol!

Ljudska šola pač nima tega namena, da bi izobraževala otroke v kmetijskem gospodarstvu. Otroci naj se učijo v ljudski šoli pridno pisati in brati, računati in vse druge reči, katere obsega sedanji ljuoskošolski pouk, za pouk v kmetijskem gospodarstvu otrocički v ljudski šoli pa niso zreli. Za to bi lahko nekoliko služili ponavljalni tečaji, v glavnem pa so za kmetijsko gospodarstvo tu kmetijske šole, v katere se vstopa po absolvirani ljudski šoli. V ljudski šoli se pač lahko otroke opozarja na kmetijstvo v berilih, pri pisanju, drugače učitelj lahko marsikaj pove v tem pogledu, pelje se otroke lahko tudi na polje, v gozd, ali da bi se otroke učilo v ljudski šoli kmetijskekega gospodarstva, to je naravnost — bedarija! Klerikalci sami dobro vedo, da zahtevajo nemogoče reči. Toda oni imajo pri tem svoj namen. V kmetih pa se vidi tisti odpor proti ljudski šoli, katerega je bilo tuintam še do zadnjih časov le preveč. Kmet se je sprijaznil s šolo — to pa klerikalcem ni všeč. Klerikalizmu je namen: držati kmeta v nasprotju s šolo; tako se širi tema in tako se drži kmeta na klerikalni verigi. Klerikalci bi radi spravili kmete v odločen spor s šolo. Dobiček od tega bi imel klerikalizem, kmet bi v fanatizmu trpel ter ostal neveden.

Govorijo tudi o stanovski šoli. Kako pa naj se i to izvede? Na kmetih res so otroci skoro vsi sinovi kmetijskekega stanu; le tuintam je vmes otrok kakega trgovca ali obrtnika. Po trgih na deželi

pa hodijo v šolo kmetijski otroci, otroci trgovcev in obrtnikov, uradnikov in drugih tržanov. Kaka torej naj bo tu stanovska šola? Ali za vsak stan posebej ali kako — povejte, modrijani okoli farovških listov! Ali naj se uči otrok čevljarja čevljarске obrti v ljudski šoli, trgovcev trgovati, zdravnikov zdravniške prakse ali kaj? Stanovska šola! Tako mečejo okoli s pojmi ljudje, ki sami ne vedo, kaj pravzaprav hočejo glede šole. Vedo pač le to, da hočejo napraviti zmešnjavo, da bi odtujili ljudsko šolo kmetu, da bi ostajal neveden in kot tak plen grabežljivega klerikalizma. In učitelje bi morali ineti posebne za kmetijske šole, posebne za trge, posebne za mesta. Kako pa bi bilo na kmetih v šoli, kjer ni učitelja, ampak učiteljica? Ali bi morale biti tudi učiteljice absolventinje kmetijskih šol?

Za pouk v kmetijskem gospodarstvu so tu tudi kmetijski potovalni učitelji. Vlada se je odločila baš v zadnjem času, da jih nastavi stalno. Če je v okraju eden premalo, naj se nastavi dva, tri, kakor potreba, in pouk v kmetijskem gospodarstvu naj se deli kmetičkim mladeničem in možem, ki morejo umeti tak pouk — ne pa da se bo otroke 8-10 let učilo kmetijskekega gospodarstva! Vceplja pa se lahko že v ljudski šoli otrokom ljubezen do narave, do kmetije, toda da bi učitelj v ljudski šoli otrocičem razlagal kmetijsko gospodarstvo, taki zahtevi se mora vsak pameten človek smejati!

Klerikalci imajo za norca kmeta s takimi zahtevami, hočejo ga le, kakor že rečeno, spraviti v očitno nasprotje z ljudsko šolo, da bi tako še dalje služil njihovim nečednim namenom.

Sedanji ljudskošolski pouk ni slab. Le po več razredov je treba še po mnogih krajih. Na učiteljskih pa se lahko k drugim predmetom prikloni tudi primerni kmetijski pouk, katerega more izrabiti učitelj na kmetih, ali da bi bil učiteljski absolvent enak absolventu

kmetijske šole, tega se pač ne more zahtevati za ljudskošolskega učitelja.

Klerikalcem je napredek šole in kmetijstva deveta briga, oni hočejo le mešati in begati, da bi se mogli držati na površju s kmetom, sovražnim šoli, iz katere izvira vednost in vsak napredek.

DOPISI.

Iz tolminskega okraja.

Z Grahovega. — Ta šmentrana „Norica“ je bila, je vedno in tudi ostane norica. Njeni črni pajdaši, starokopitneži, posebno ti v naše Baški dolini, znajo lepo star rog trobiti in zraven tega sami sebe črniti; to je pač lepo!

Ta norica črni in opravlja nekega „lbinca“. Najbrže misli na „Ljubinca.“ — Teh Ljubincev pa je več v naši grapi. Najbrže misli in nori proti našemu trgovcu in kre-marju Ljubincu, kateri je resnično z „Ljubina“ doma in mi Grahovci ga imenujemo „Ljubinca“. — O ho! Povemo Vam, da ako mislite na tega, se strašno motite. Naš Ljubinc je pač velezaslužen; njemu ni potreba sedaj pri Grahovcih in v okolici iskati zaslug in simpatij, ker on je te zadobil, ko hitro je k nam prišel in jih obdržal. To je povsem vidno.

Pravite, da se je „lbinca“ za 3 leta spodrsnil. Vprašamo pa, kedaj je on reflektiral na županski stol? Pač pa se je spodrsnilo onemu, kateremu je neki Gregorčič segel v roko v podkrepitev obljube za župansko pri-sego, a spodrsnilo se mu je pač lepo.

Rečemo pa lahko, da Ljubinc, ako mislite na gori omenjenega, bi imponiral kot župan, vsaj njegova oseba in neustrašenost. On ni tak strašnopetec, kakor kak drugi, kateri bi se pri izvolitvi izrazil: „Saj jaz nisem zmogel in sposoben za župana, ali vseedno prevzajem, ker imam zelo dobrega tajnika.“

Kar zadane tajnika, povemo le toliko, da za njega že pride obračun, naj si bo poprej ali poslej. Prav gotovo še g. župan se mu o kratkem najbrže zahvali za njegovo

zmožnost. — Seveda to čiselno bodeta sama doma kuhala in snedla, ne da kateremu kaj dasta ali povesta.

Truditi se in ljudi skupaj voziti, ni še nikaka agitacija za županski stol. To so le dobra dela na krščanski podlagi in s tem se vršijo dolžnosti, katere kdo prevzame. Koliko so se pa Vaši generali trudili in z zvijačo agitirali? Pokazalo se je to dan volitve. Koliko so jih slišali od ljudstva njih stranke, ali ni bila zmečkana črna suknya? Tudi „šnufovca“ je bilo dovolj od vseh strani.

Ljubinc je res predlagal znano v starošinstveni seji z dne 21. nov. 1907. s porazumljenjem občinskih zastopnikov in podžupanov o občinskem imetju. — Ta stvar ni še končana, se že dogovorimo o tem.

Koliko je bilo kapitala s koncem leta 1905., dobro vemo, enako nam so tudi sedaj razmere znane, da imamo kapital in če je kdo nezmožen stvar urediti, mu mi pomagamo.

To pač rečemo: Dokler je imela občina dolg, morali smo plačevati obresti dežel-nemu odboru od teh dolgov. Sedaj pa, ko imamo kapital, pa ni nikjer nič, zakaj ne vdobijo te obresti katastralne občine za važne potrebe?

Ali ni to očitno izkoriščanje. Dopisnik napada tudi nekega „lbinca“, da raznaša vest o nekih 15.000 kron.

To je grda laž.

Pri nas le govorimo, da ima občina kapital, koliko, pa nismo nič rekli, to že vidimo. Sploh: proti takim se lahko postopa, kateri raznašajo take laži, ali kako? mislimo postavno.

Več Grahovcev.

Iz krminskega okraja.

Iz Kožbane. — Za župana je izvoljen napreden mož Anton Molari iz Skriljevega. Podžupani so: Fran Erzetič iz Slapnika, Anton Štakula iz Mirnika in Ant. Blažič, prejšnji župan. Volitev za župana se je vršila dvakrat, ker prvič nekateri starešine niso hoteli priiti.

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— Ali sta bila vstavljeni vprašata mladeniča živahno.

— Ne, odvrneta lakaja; verjetno je celo, da nisva bila niti opažena: strel so padli nekako sto korakov pred nama, približno tam, kjer je les najgostejši, in vrnila sva se, da izveva vaše mnenje.

— Moje mnenje je, pravi Arminges, in če treba, tudi moja volja, da se vrnemo nazaj: v tem gozdu lič lahko kaka zaseda.

— Torej nista ničesar videla? vpraša grof lakaja.

— Zdelo se mi je, odvrne jeden od njiju, da sem videl rumeno oblečene jezdece, ki so se plazili v strugi potokovi.

— Tako je, pravi odgojitelj, zašli smo med četo Španjcev. Nazaj, gospoda, nazaj!

Mladeniča sta se spogledala od strani, vprašaje drug drugega za svet, in v istem hipu je bilo čuti strel pištole, kateremu je sledilo nekaj klicev na pomoč.

Mladeniča sta se še enkrat spogledala ter se zagotovila, da ni eden ni drugi voljan, vrniti se, in ker je odgojitelj že obrnil svojega konja, sta oba pog-

nala svoja konja naprej. Raoul je zaklical: Za mano, Olivain! grof pa: Za mano, Urban in Blanchet!

In predno se je odgojitelj zavedel iz svojega presenečenja, sta bila že izginila v gozdu.

V istem hipu, ko sta pognala konja, sta mladeniča prijela pištole v roke.

Pet minut pozneje sta prišla do mesta, odkoder je bil navidezno prišel grom. Pridržala sta konja ter se oprezno pomikala dalje.

— Pst! pravi Guiche, jezdeci.

— Da, trije na konjih in trije, ki so stopili na tla.

— Kaj delajo? Ali vidite?

— Da, zdi se mi, da preiskujejo ranjenega ali mrtvega človeka.

— To je gotovo kak zavraten napad, pravi Guiche.

— Toda saj so to vojaki, odvrne Bragelonne.

— Da, toda partizani, to se pravi cesni roparji.

— Dajva jih! pravi Raoul.

— Dajva jih! pravi Guiche.

— Gospoda, zakliče ubogi odgojitelj, gospoda! v imenu božjem...

Toda mladeniča nista poslušala. Zdirjala sta kakor za stavo, in odgojiteljevi klici niso imeli drugega vspeha nego da so vzbudili pozornost Španjolec.

Trije partizani, ki so bili na konjih, so se obrnili takoj proti mladeničema, dočim so ostali trije do kraja oropali dva popotnika; kajti ko sta prišla mladeniča bliže, sta zapazila na tleh dve trupli, ne samo jedno.

Na deset korakov razdalje je prvi vstrelil Guiche, pa ni zadel svojega moža; Španjolec, ki se je obrnil proti Raoulu, je tudi sprožil, in Raoul je zautil v desni roki bolečino kot da ga je nekdo udaril z

bičem. Ko sta se približala na štiri korake, je sprožil tudi Raoul, in Španjolec, zadet naravnost v prsi, je iztegnil roke ter se zvrnil svojemu konju na hrbet; konj se je obrnil ter zdirjal z jezdecem.

V tem trenutku je zagledal Raoul kakor skozi meglo, kako je nekdo namezil nanj puškino cev. Spomnil se je, kaj mu je bil Athos priporočil: kakor blisk se je zganil ter vspodbedel konja, da se je vzpel na zadnje noge; strel je počil.

Konj je skočil na stran, noge so mu odpovedale, in zgrudil se je ter potegnul pod se Raoulovo nogo. Španjolec je skočil za njim ter prijel puško za cev, hoté razbiti Raoulu črepinjo s kopitom.

V položaju, v kakršnem se je nahajal Raoul, ni mogel k nesreči niti potegniti meča iz nožnice, niti poiskati pištole; videl je, kako vihti oni kopito nad njegovo glavo, in že je proti svoji volji skoro zamižal, ko se je Guiche z jednim skokom približal Španjolcu ter mu nastavil pištolo na grlo.

— Udajte se, je zaklical, sicer ste mrtvi! Puška je padla vojaku iz rok, in udal se je takoj na mestu.

Guiche je poklical enega svojih lakajev, mu izročil jetnika v varstvo, ter mu naročil, naj mu razbije bučo, če se le zgane, da bi ušel; nato je skočil s konja ter stopil k Raoulu.

— Pri moji veri, gospod! vsklikne Raoul smeje se, da si je izdajala barva njegovega obraza, da je razburjen, kar je bilo nezgodno po tej prvi aferi, hitro ste poplačali svoj dolg, niste hoteli biti dolgo moj dolžnik. Brez vas; je nadaljeval z grofovimi besedami, brez vas bi bil mrtev, trikrat mrtev.

Iz sežanskega okraja.

Iz Redika. — Hrabra junakinja je 45. l. vdova železničnega čuvaja Jurca, ki v Rodiku stanuje. To junakinja je županstvo na 6 K globo obsodilo, ker so njeni otroci po obč. gojzdu drva nabirali. Ker pa ona ni hotela terjanega zneska na lepem plačati, poslal je g. župan dne 30. nov. t. l., ko je tema nastopila, v njeno stanovanje dva obč. čuvaja, enega podžupana, in obč. tajnika z naročilom, da vdovi Jurci zarubije premakljajn za 20 K. Ko so prvi trije vstopili v njeno stanovanje ter zahtevali njim prisojeno pristojbino in globo, je vdova odločno rekla, da naj se spravijo iz njenega stanovanja; ker so se pa le naprej proti njej sili, je pograbila prvega čuvaja, ga vrgla ob tlak, ter mu stopila na vrat, drugega je pahnila v zid in podžupana ravno tako. Ko je g. tajnik videl, da trije pri tej vdovi ničesar ne opravijo, šel je poklicat še župana. G. župan, stopivši v hišo, je pričel ženo strahovati, a naša junakinja je tudi g. župana pograbila ter ga vrgla ob tlak, da je v dignil noge k višku in potea; ga še z metlo naklestila. — Naposled, ko je bila od boja že utrujena, je vse pustila ter šla ven iz hiše; tepeni kvartet je ostal v hiši, si prižgal svečo ter šel pobirat premakljajne iz spalnice. Ko je petero mož korakalo proti obč. pisarni, ki so nesli zarubljenega predmeta, stala je že nekoliko oddahnjena Uršulina na cesti, skočila je h g. županu, prisvetila mu je na vsako stran eno zausnico, podžupana in enega čuvaja je z blatom cimetala in drugemu čuvaju je pa kamen v pleča zagnala tako, da so morali vsaki s svojo pristojbino pospešiti korake. G. tajniku se ničesar ni zgodilo, ker se ni z Uršulo bojeval, bil je le zraven kot opazovalec, ter je držal med bojem čuvajevo puško v rokah. Boj vdove Uršule Jurca in četvorice ima že c. kr. sodnija v preiskavi.

Iz goriške okolice.

V Št. Fortjancu so neznan zlikovci vdrli v kuhinjo Ernesta Vogriča; od tam v prodajalno in odnesli 2 kosa slanina, več obleke in nekaj drobiža. Tatovi so se potem, kakih 200 korakov od prodajalne, kakor sledovi kažejo, s kruhom in slanino okrepčali. Pri obisku so se — da ne bi delali preveč šuma, posluževali v vreče ovitih čevljev. — Vogrič ima okoli 150 K škode.

V Podsahotinu so cigani posestniku Maksu Bevčiču iz zaprte sobe ukradli eno gnjat, 5 litrov žganja, več litrov mleka in nekaj obleke. — Da so cigani tatovi, je dokaz ta, ker so našli okoli ciganskega ležišča obrane kosti od ukradene gnjati. — Pozor pred cigani! — Bevčič je za 25 kron oškodovan.

V Ser. Carovem je pustila Amalija Klanjščekova v hlevu svetilko; radi te brezskrbnosti je zgorel hlev in po vrhu je Klanjščekova še naznanjena.

Vkradena obleka. — V soboto je orožništvo aretovalo v Krombergu cigana Andreja Hudoroviča. — Pri njem so našli več finih ženskih oblek, 2 svileni bluzi, obrisača, rjuhe, servete, posteljno opravo, zaveso za okna,

— Ker se je moj nasprotnik spustil v beg, odvrne Guiche, mi je bilo mogoče priti vam na pomoč; toda ste li težko ranjeni? videl sem, da ste čisto krvavi.

— Mislim, da imam neko malo prasko na roki, odvrne Raoul. Pomagajte mi, prosim, da zlezem izpod konja, in mislim, da naju ne bo nič oviralo, da ne bi nadaljevala svoje poti.

Arminges in Olivain sta bila že na tleh ter sta prizdigla konja, ki se je boril s smrtjo. Raoulu se je posrečilo, potegniti čevljev iz stremena in ного izpod konja, in v trenutku je bil po konci.

— Ali si niste ničesar zlomili? vpraša Guiche. — Ne, hvala bogu, ničesar, odvrne Raoul. Toda kaj je z nesrečneži, ki so jih napadli lopovi?

— Prišli smo prepozno, mislim, da so jih ubili; pobrali so njihove denarnice ter zbežali; moja lakaja stopata poleg mrtličev.

— Poglejmo, morda nista še čisto mrtva in se jima da še kaj pomagati, pravi Raoul. Olivain, podevali smo dva konja; toda sem svojega izgubil; vzemite boljšega zase, svojega pa dajte meni.

In približali so se mestu, kjer so ležale žrtve.

III.

Menih.

Dva človeka sta bila pobita: eden je ležal nepremično na tleh v svoji krvi, z obrazom navzdol, prevrtan od treh kroglj... ta je bil mrtev.

Drugi je stal naslonjen na drevo in podprt od obeh lakajev, oči dvignjene proti nebu, sklenjenih

gnojne vile, dleto, pile itd. — Ko so Hudoroviča vprašali, kje je vse te stvari dobil, je odgovoril, da je kupil in povedal, da se tudi ciganske „dame“ po „modi“ oblačijo. — Seveda mu ni orožništvo tega verjelo, ampak ga je spravilo tje — kjer bo imel več časa študirati „modo“.

Živel, prvi sneg!

Tako kriče otroci in se vesele. Toda četudi naznanja prvi sneg veselje, napoveduje obenem tudi žalost. Zima je čas katarja in z njim združenih mučnih bolezni; po zimi je le redko prav zdrav. Torej moramo prav pridno in vstrajno vživati Fay-ove pristne Sodske mineralne pastile. Le-te varujejo sluznice pred tako nevarnim prehlajenjem, odstranjajo kašelj, hripavost in nahod ter uplivajo ugodno na želodec. — Dobi se Fay-ove pristne Sodske mineralne pastile v vseh lekarnah, mirodnicah in trgovinah z mineralnimi vodami za K 1-25 vin. Skatljica. Pazite pa da Vam ne dajo ponarejenih pastil.

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
W. Th. Guntzerl, Dunaj IV. Grosse Neugasse 27.

Domače vesti.

Občni zbor „Slovenske Čitalnice“ v Gorici. — Občni zbor „Slovenske Čitalnice“ v Gorici se je vršil v soboto zvečer. Zbralo se je okoli 50 članov. Predsedoval je profesor Čebular. Govoril je tako-le: Ker je zadostno število družstvenikov prisotnih, otvorim zborovanje. Poprej pa, kakor pridemo k dnevnemu redu, izpolniti mi je žalostno dolžnost. Dne 1. novembra t. l. umrl je vitez dr. Josip Tonkli in tako ga je smrt odrešila njegovega velikega telesnega trpljenja. Ranjki sicer ni bil zadnja leta več ud našega društva, toda vitez Tonkli zavzemal je svoječasn tako odlično mesto na Goriškem in ima tudi kot sovstanovnik in večletni predsednik našega društva, kateremu je tudi preskrbel sedanje prostore in to za časa, ko nismo mogli nikjer v Gorici dobiti primernih prostorov, za čitalnico toliko zaslug, da si je štel odbor v svojo sveto dolžnost zastopati društvo oficijelno pri pogrebu, kakor je položil tudi ranjkemu na krsto venec s slovensko trobojnico kot vidni znak, da spremljamo k večnemu počitku zaslužnega slovenskega patrijota, kateremu je bilo žalibog usojeno izpiti kupo človeške nehvaležnosti do dna. Ohranimo vsaj mi, precejni družstveniki, svojemu bivšemu odličnemu predsedniku in zaslužnemu narodnjaku hvaležni spomin. — Kar se tiče našega društvenega življenja v tem društvenem letu, moram omenjati, da je znani policijski odlok, vsled katerega je bila poraba dvorane do 12. januarja tega leta prepovedana, na isto jako neugodno uplival. Tako je bila čitalnica prisiljena prirediti svoj jesenski koncert v preteklem društvenem letu v dvorani „Hotel Central“, kar je povzročilo velike stroške, katere smo deloma še le v tem društvenem letu poplačali. Ko so bile od politične oblasti zahtevane poplave dovršene, kar je stalo društvo okoli 200 K, pričelo se je jako živahno

življenje. Omenjam čitalniški veliki pies, kateri je bil tako glede velike udeležitve kakor tudi glede okusne prireditve prostorov naravnost sijajen. V postnem času so se vršila različna velezanimiva in instruktivna predavanja. Čisti dohodek teh predavanj v znesku 50 K se je vročil za Gregorčičev spomenik. V spomladi je priredila Čitalnica z ženskimi delkom Šolskega doma Gregorčičev koncert, kateri se je tako glede umetniške izvršitve sporeda, kakor tudi glede udeležitve imenitno posrečil, finančni vspeh je bil jako ugoden. Celih 273 K in 13 v se je izročilo centralnemu odboru za Gregorčičev spomenik. Tudi naš jesenski koncert dne 23. preteklega meseca bil je, kar se izvršitev sporeda tiče, jako lep. Toda vdeležitev naših družstvenikov pa izvanredno pičila, kar gledé truda sodelajočih narodnih dam in gospodov, gledé velikih stroškov in tudi glede ugleda društva globoko obžalujem. Izrekam pri tej priliki vsem damam in gospodom, ki so na katerikoli način pri društvenih veseljih in predavanjih sodelovali, v imenu čitalnice najtoplejšo zahvalo. Posebej se pa še zahvaljujem v imenu društva presrčno gospodu pevovodji, vadniškemu učitelju Mercini, za njegovo, že skoro 3 decenije trajajočo požrtvovalno in vsepšno delovanje. — Stanje društva glede števila družstvenikov je izvanredno ugodno. V teku tega društvenega leta pristopilo je na novo 31 členov, tako da šteje društvo sedaj 115 v Gorici bivaajočih družstvenikov. Želeli bi bilo, da novi udje pridno zahajajo k različnim čitalničnim veselicam in se tudi aktivno vdeležujejo vseh čitalničnih prireditvev. Potrebno je namreč, da se starejši in mlajši udje bolj spoznajo in se po medsebojnim občevanju prepričajo, da smo lahko med seboj najboljši prijatelji, če smo znabiti tudi različnega političnega naziranja. To pa bo po mojem prepričanju ugodno vplivalo na razvoj drugih narodnih društev v Gorici, kakor n. pr. na pevsko društvo, glasbeno šolo, dramatično društvo itd. Tekmovanje med čitalnico in pevskim društvom mora prenehati, ker je nesmiselno in obema društvoma škodljivo. Kdor je namreč zadnja leta po različnih slovenskih društvih prirejene veselice in koncerte ter gledališke predstave obiskoval, ta se je lahko prepričal, da imamo vse polno različnim slojem pripadajoče inteligence in da smo v tem obziru zadnja leta izvanredno napredovali. S to veselo spremembo naših socialnih razmer mora Čitalnica računati, ona mora svoj zastareli delokrog faktičnim potrebam sedanjega časa akomodirati. Finančno stanje se je, ako ga primerjam z onim poprejšnjega društvenega leta, poslabšalo. Vzrok temu so izvanredni troški, katere je društvo to leto imelo in to, da je bilo še 100 K za lanski jesenski koncert poravnati. Pridem k zadnji točki: Prašanje o društvenem sejovanju, namreč k prašanju glede spremembe društvenih prostorov, katera zadeva je že par let na dnevnem redu. Kakor je družstvenikom znano, skušali smo svoječasn dobiti našemu društvu primerne prostore v Trgovskem domu, toda tozadevna pogajanja so bila brez uspeha. Ko je v teku tega leta prežvela Cent. pos. svojo hišo v Corsu Verdi v lastno porabo, obrnil se je čitalnični odbor na načelstvo Cen-

tralne posojilnice z vprašanjem, ali bi dobilo naše društvo v hiši Cent. pos. primerne prostore. Centralna posojilnica nam je na to ponudila v našem stanovaaje v I. nastropju svoje hiše, obstoječe iz 2 sob na Corso Verdi in z levega krila na dvorišče proti letai stanarini 1200 K. Ponujani prostori bi bili zahtevam našega društva popolnoma odgovarjali, toda cena se je zdela odboru previsoka. Ali med pogajanjem je Centralna posojilnica svojo ponudbo odtegnila, ker je načelstvo sklenilo nam ponujane prostore porabiti kot uradne prostore za Centralno posojilnico.

Centralna posojilnica nam je potem ponudila druge prostore, kateri so pa našim zahtevam tako malo odgovarjali, da je odbor to ponudbo jednoglasno odklonil. Tretja ponudba od Centralne posojilnice, sicer ugodnejša nego druga, kakor tudi ponudba Trgovske obrtne zadruge, prijavljena pogosp. Rudolfa Konjedicu, prišli ste prepozno, ker je med tem časom rok odpovedi naših sedanjih prostorov potekel. Tako se je tudi drugič prašanje spremembe prostorov ponesrečilo. Toda po mojem prepričanju ni to za Čitalnico nobena nesreča, skoraj bi trdil nasprotno in sicer iz sledečih 2 razlogov: I. Sedanji čitalnični prostori odgovarjajo v vsakem oziru bolj našim potrebam, kakor bi odgovarjali oni v hiši Cent. posojilnice ali Trgovskega doma ter so tudi cenejši. — II. Naše društvo je sicer nepolitično, toda člani so po večini pristasi jedne ali druge politične stranke. Posledica tega je, da hrepenijo jedni po Trgovskem domu, drugi pa po domu Centralne posojilnice. Ako se odločimo za jedni ali drugi dom, je razkol neizogiben in posledica s čitalnico. Hočemo torej sedanjo slov. čitalnico v Gorici ohraniti kot skupno reprezentativno društvo vse goriške inteligence brez ozira na politično naziranje, potem moramo odložiti prašanje glede spremembe društvenih prostorov na pozneje čase, ko se politične strasti nekoliko pomirijo in nam bode tako mogoče vprašanje glede društvenega stanovanja stvarno rešiti.

Tajnik g. v. gozdni okrbnik Rustija je poročal med drugim, da je imel odbor 18 sej, poleg drugega, kar je omenjal že predsednik, o predavanjih, ki so bila manj ali več dobro obiskana, o čitalničnih prireditvah itd.

Poročilo tajnikovo in blagajnikovo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje. Blagajniško stanje je povoljno. Dereani je bil stavlil odboru pravčasno pismen predlog za pristop „Čitalnice“ k „Zvezi narodnih društev“. Ker je bil zadržan dr. Dereani, je utemeljval predlog dr. Puc. Dr. Breclaj je predlagal, naj se preide preko tega predloga na dnevni red, češ, da se je pred Zvezo narodnih društev ustanovila še neka druga zveza, Čitalnica pa naj ne pristopi nikamor. Nadvetnik Pirjevec je hotel prej poznati pravila, predno se sklepa. Sprejet je bil končno predlog dr. Levpuškca, da naj se za sedaj nič ne sklepa, ampak prepusti to prihodnjemu odboru. — Kakih 10 gospodov se je odstranilo, na kar je bil izvoljen s 34 glasovi odbor, ki se je takoj konstituiral tako-le: predsednik prof. Jakob Čebular, podpredsednik dr. Drag. Treo, tajnik dr. Jos. Levpuškca (namestnik trgovec Martin Černetič), denarnik

— Toda morda pa niste tako nevarno ranjeni kakor mislite, pravi Raoul.

— Gospod, odvrne ranjenec, verujete mi, da ne smem več izgubljati časa; kroglja mi je zdrobila kost nad stegnom ter prodrla do drobja.

— Ali ste zdravnik? vpraša Guiche.

— Ne, odvrne umirajoči; toda razumem nekoliko o ranah, in moja je smrtna. Skušajte me torej zanesti kam, kjer bi našel kakega duhovnika, ali bodete tako dobri in mi žrtvujte toliko truda, da privedete katerega sem, in Bog vam poplača to sveto dejanje; moja duša treba rešiti, zakaj telo moje je že izgubljeno.

— Umreti, ker ste storili dobro delo! To ni mogoče! Bog vam bo pomagal.

— Gospoda, pravi ranjenec ter zbere vse svoje moči, kot bi se hotel prestopiti, za božjo voljo: izgubljam čas z nepotrebnimi besedami; ali mi pomagajte, da dospem v bližnjo vas, ali mi pa prisezite, da mi pošljeta sem prvega duhovnika, prvega kurata, prvega meniha, ki ga srečata. Toda morda se ne bo upal nihče priti, nadaljuje ranjenec z obupnim glasom, zakaj dobro vedo, da se klatijo Španjolci po deželi, in umrem brez odveze. Moj Bog, moj Bog! nadaljuje ves v strahu, tako da sta se začela tudi mladeniča tresti, kaj ne, da tega ne dovolita? to bi bilo prestrašno.

(Dalje pride.)

stotnik v pokoju Mihaljko Skočir (namestnik dr. Ernest Dereani); knjižničar in pe-
rovodja Ernest Širca, c. kr. vadnični učitelj,
gospodar c. kr. v. gozdni oskrbnik Josip R-
stia; namestniki odbornikov so: dr. Igo
Janc, prof. Jakob Zupančič in Fran Ga-
bršček, odvetniški kandidat.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je poslal naš
rojak gospod srbski podpolkovnik Janko Vu-
kasović-Štibilj K 5. — Hvala!

Poslanec Štrkelj je interpeliral v petek
z nova glede razmer na tukajšnji realki.

Nov deželnošolski nadzornik. — Na mesto
Swidovo je imenovan za nadzornika srednjih
sol dr. Franc Perschinka, doslej profesor
na gimnaziju v XIII. okraju na Dunaju.
Pred desetimi leti je bil malo časa profesor na
užaskem gimnaziju. Perschinka je še mlad;
postal je definitivno leta 1895., sedaj po 12
letih je že deželnošolski nadzornik. — Per-
schinka je Nmec, ki ne pozna ne naših de-
želnih jezikov ne odnošajev, in tako bo naša
srednješolska mladina trpela naprej, kakor
pod Swidom. — Vlada ima pri takih imeno-
vanjih lahko stališče. Na mesto da bi stopili
na noge vsi poslanci: laški in slovanski —
se za taka imenovanja nihče ne meni. Po
tem se ni čuditi, da je po srednjih solah v
Primorju tako, kakor je!

Ženski zbor pevskega in glasbenega društva
v Gorici naznanja, da je bil na občnem zboru
dne 12. t. m. izvoljen sledeči odbor: gosa
Pavlina Seidl, predsednica, gospica Savica
Godina, tajnica, gospe Ana Jakše, Olga
Puc, Olga Zajec, gospica Josipina Posega,
odbornice.

Za sodniškega kancelista v Tolminu je ime-
novan oficijant Artur Pregl, doslej pri okrožni
sodnji v Gorici.

Passiva razlozence pošilnih uslužbencev se pozna
že občutno. Okoli 200 zavojev iz Gorice je
ostalo včeraj na Nabrežini, od tam so jih pre-
peljali v Trst, odkoder so šli šele proti Du-
naju.

Kako rešujejo šolske oblasti slovenske prošnje.
Neki učitelj je prošil za reaktiviranje. Prošnja
je vložil v slovenskem jeziku. Okrajni
šolski svet mu je isto vrnil in neugodno rešil
in sicer v nemškem jeziku. Mestni šolski
svet goriški je isto spremljal z odlokom v
slovenskem jeziku. Ali se ne pravi to
živu v deželi neverjetnosti?

Včeraj se poljaki iz goriških zaporov Fran-
ceta Berceta iz Dornberga in Antona Zuliana,
katera sta bila pri zadnjih porotnih obravnava-
h obsojena na 2 leti oziroma 13 mesecev
jele. — Prvi je odveden v Gradišče, drugi
je v Koper.

Bralno in pevsko društvo „Napredek“ v Gor.
Vrhubi vabi na občni zbor, kateri se bo vršil
v nedeljo dne 22. decembra t. l. v društvenih
prostorih pri g. Ivanu Batistič. Vpored:
1. Poročilo tajnika; 2. Poročilo blagajnika;
3. Volitev novega odbora; 4. Slučajnosti. —
Poziv! Vsi narodnomislečni vrtojenci, kateri
želite izobrazbo sebi in svojim, pridite na
občni zbor. Časi so resni! Da moremo iti
za tokom časa, moramo imeti izobrazbo; to
nam nudi društvo „Napredek“. Oklenimo se
tega prekoristnega društva vsi pravi zavredni
vrtojenci. Odbor.

Ranjen je bil v desno stran 27-letni zidar
Fr. Mozetič v Renčah, in sicer v pretepu.
Miri je njegov sorodnik, ki je, kakor se trdi,
je nejuhi pomoti ranil z nožem Mozetiča. Pa
je malce čuden miritelj z nožem v roki!!

„Goriška Slovenska mladina“ naznanja, da
bodo zadnje plesne vaje pred prazniki —
kakor običajno v prostorih Centrala — mesto
vedejo že v soboto 21. t. m. ob 8. uri zve-
čer, zato da omogoči spopolnitev v nekaterih
plesih tudi onim p. t. plesalkam in plesalcem,
ki bi bili v nedeljo popoldne zadržani vdele-
tili se plesnega poduka. — Pozivajo se
tudi te prvotno vabljene neplesalci, da pridejo
in vidijo divno razvijajoči se slovenski na-
ročaj v našem mestu. Odbor.

Arsenalni so v Gorici nekega 33 letnega
M. Moleta s Kranjskega, ki je pijan poneli
kričal „Viva l'Italia“! Bil je ves zamazan in
njen sredstev. Baje je ta človek ušel l. 1906.
v zaporov v Ljubljani.

Zaveza. — Odbor „Slov. bralnega in
podpornega društva“ se zabavljuje tem potom
slov. trgovcem in obrtnikom za naklo-
pna darila, sl. občinstvu za obilno udeležbo,
mimo onim, kateri so preplačali vstopnino,
d. društvu iz Št. Andreža za korporativno
uveljavljanje in g. državnemu poslancu Štrkelju
za njegovo posredovanje pri finančnem mi-
nistertvu v zadevi loterije. Odbor.

Slov. bralno in podporno društvo v Gorici
naznanja svojim pevcom, da se bodo vršile
redne pevske vaje vsako soboto ob 8. uri
zvečer v društvenih prostorih.

Bicikelj je ukradel neznan tat vratarju v
hotelu pri Jeleni v Gorici. Bicikelj ima štev.
106.052 ter je skoro nov. Baje je tat neki
mlad Nmec. Bicikelj je vreden 260 K. Ima
napis „Pri Batjelu“, Gorica.

Izgubila je od mitnice proti Mirnu gospa
Karla Faganelli iz Mirna št. 189 torbico, v
kateri je bilo nekaj denarja, hranilna knjiž-
nica ter drugi vrednostni papirji. — Pošten
najditelj dobi nagrado.

Dober domače zdravilo. Med domačimi zdra-
vili, katere se uporablja pri prehlajenju itak
kot pomirjujoče sredstvo, je najbolj priporo-
ljivo Liniment Capsici comp. s sidrom (na-
domestilo za „Anker-Pain-Expeller“), katero
izdeluje Dr. Richterjeva lekarna v Pragi. Cena
je nizka: 80 v, K 1.40 in 2.— za steklenico;
steklenica je v elegantni skatljici ter ozna-
čena s sidrom.

Zveza narodnih društev.

Predavanje na Vogrskem. — V nedeljo je
predaval na Vogrskem g. odvetn. kand. Fran
Gabršček o avstrijski vstavi in državljanskih
pravica. Vogrski občinarji so se udeležili pre-
davanja v velikem številu in so pazljivo po-
slušali izvajanja predavatelja, ki jim je pripo-
vedoval o razvoju naše vstave, o njenem bi-
stvu ter o pravicah, katere so zajamčene av-
strijskim državljanom v naših t. z. temeljnih
zakonih. Vogrsko ljudstvo je, kakor je poka-
zalo to predavanje, jako ukaželjno in hvale-
žen publikum za naše predavatelje. Zato
upamo, da se predavanja o tej občini še več-
krat ponove in se tako ponudi vogrskemu ljud-
stvu priliko za izobrazbo in duševni napredek.

Predavanje v Dornbergu. — V nedeljo je pre-
daval v Dornbergu g. dr. Dereani ob številni
udeležbi. Snov, katero si je bil izbral g. pre-
daveatelj, je velevažna in zelo zanimiva. Pred-
met je bil namreč „o zdravem oteusu in do-
brem vidu“. Pazljivo so sledili udeleženci tem-
eljtim izvajanjem g. dr. Dereanija, ki je
svoje besede podkrepil s slikami.

Predavanje v Prvačini. — V nedeljo dne
22. t. m. se bo vršilo predavanje v Prvačini.
Predaval bode dr. Dereani ob 3. pop. o pred-
metu: Kako si hitro pomagamo v
slučaju nesreče ali nezgode?

Predavanje v Pevmi. — V soboto dne 21.
t. m. zvečer se bo vršilo predavanje v Pevmi.
Predmet in prostor se naznani v četrtek.

Trgovsko - obrtno in gospodarske vesti.

O draginji mesa.

Umevno je, da se radi raščote cene
mesa stalno pritožujejo konsumentje; čudno
pri tem pa je, da ni nezadovoljen le konsu-
ment, ampak tudi producent kakor tudi me-
sarji kažejo nevolje.

Konsum mesa je v Avstriji jako na-
rastel. Kajti dandanašnji ne čaka ne kmet
ne delavec na božične, velikonočne ali bin-
koštne praznike, da bo jedel meso. Prvi je
vsaj v nedeljo meso, poleg tega pa tudi ob
delavnikih kak kos preščitjega mesa v „mi-
neštri“, delavec pa si privoščil med tednom
večkrat kak kos mesa. Delavsko plačilo je
poskočilo v zadnjih 10 letih najmanj za 20%,
rajši še za 30%. Povišano plačilo je pač
splošni blagoslov, ker je tako omogočeno de-
lavcu, da bolje živi, se boljše oblači, se bolj
izobrazuje itd. Po drugi strani pa občuti in-
dustrija pomnožene delavske troške v obliki
meri, toda splošnost je pri tem le pridobila,
kajti pomnožena zmožnost konsuma pri de-
lavcu je pomagala precej k pomnoženju kon-
suma mesa itd., in pomnoženo popraševanje
ines za posledico kakor povsodi tako tudi
tukaj zvišane cene. Torej tu ne pomaga ni-
kako zabavljanje. Ali ne jesti nobenega mesa
ali pa plačati, kar se mora plačati.

Ako pa se po eni strani višajo cene
mesa, po drugi strani pa je producent in
konsument nezadovoljen, ter piuje vedno po
cerinskem varstvu proti tujemu mesu, je ven-
dar to čudna reč. Konsumentje pravijo, da so
živalske cene neznosne, producentje, da so
premajhne. Ne eno ne drugo ni pravo. Kjer
stane vsakdanji kruh oziroma moka komaj
toliko kron, kolikor prej goldinarjev, kjer
hektoliter vina ne stane toliko, kolikor prej
veder, kjer se kupi kilo sladkorja ceneje
nego prej funt, kjer stane meter bombaževine
ali volnine toliko, kolikor prej brač, ko se

dandanašnji pelje človek ceneje iz Gorice v
Prago, kakor poprej iz Gorice do Benetk,
itd. — ali se more govoriti o splošni draginji
v vsakem pogledu?

Ali zakaj je producent mesa nezado-
voljen? Zabavlja za to, da bi ostale visoke
živalske cene, da se ne spusti tuje živine v
našo državo, da mu kak srbski vol ne pre-
križa računov. Zlasti so srbski voli oni, ka-
terim velja boj že dolgo časa. Ako se postavi
načelo: da je vsak tuj vol nevaren avstro-
ogrskemu volu, mora veljati to tudi za srbskega
vola; torej srbski vol ne sme na naša
tia. Po drugi strani pa ne morem umeti,
kako more biti 70.000 srbskih volov, kar se
jih v najugodnejšem slučaju spravi na leto v
Avstrijo, nevarnih tukajšnji goveji živini, ka-
tere je 10,140.000, ali to morejo vedeti pač
dobro kmetovalci sami.

Poglejmo si pa, kako je z živino v Avstro-
Ogrski nasproti Nemčiji. Avstro-Ogrska ima
površine 625.636 km², Nemčija 540.742.
Avstro-Ogrska je imela leta 1900. goveje ži-
vine 10,140.000 kosov, leta 1800. pa 8,643.936;
Nemčija v letu 1900. kosov 18,940.000, leta
1892. pa 17,555.000. Povišek v goveji živini
pri nas je znašal torej v 10 letih 17 $\frac{1}{3}$ %,
torej na leto 1 $\frac{3}{4}$ %. V Nemčiji pa v 8 letih
za 7.8%, torej povišek v enem letu še ne
1%. Množenje goveje živine je torej v Av-
striji večje za $\frac{3}{4}$ % od množenja v Nemčiji.
To bi bilo sicer razveseljivo samo na sebi,
ali še dolgo ne zadostuje, ako se vpošteva
površini obeh držav. (Dalje pride.)

Vabilo h kmetijskemu shodu, ki ga sklicuje
kmetijski odsek „Goriškega kmet. društva“ v
Tolminu dne 22. t. m. ob 2. uri popoldne v
občinski dvorano. Dnevni red: 1. Sporčilo
o zadnji odsekovi seji. 2. Resolucija na vi-
soko vlado in dež. odbor za ustanovitev vz-
glednega kmetijstva. 3. O zavarovanju goveje
živine. 4. Umetna gnojila. b. Razni predlogi
in nasveti. — Častiti sokmetovalci! Pridite
na shod v obilnem številu! — Kmetijski
odsek v Tolminu 16. decembra 1907. Andrej
Vrtovec, predsednik.

Obdobje države. — Nekateri poslanci
imajo že dalje časa posvetovanje o tem, naj
bi se tudi državi naložili občinski davki v
prvi vrsti za trafike.

Mnihovska založba čevljev. — G. J. Med-
ved, znani trgovec v Gorici, je otvoril v so-
boto na Verdijevem Tekališču št. 26. zalogo
mnihovskih čevljev. Zaloga je krasno in
ukusno urejena. Izdelki tovarne v Mnihov-
gradu so priznana lepi in trpežni, cene
zmerne. Najboljše priporočilo za blago je to,
da je skladišče v Gorici že šestinsšestdeseto.

Politični pregled.

Polanska zbornica. — V seji 14. t. m. je
govoril dr. Leginja skoro 3 ure. Babil se je
z nagodbo in Hrvatci, rekoč med drugim, da
nagodba ni za Avstrijo nič vredna. Za svoja
izvajanja je žel obilo pohvale.

Rusinski poslanci so predložili včeraj
več nujih predlogov in interpelacij. Predsed-
nik je odredil, da se ima to čitati koncem
seje. Rusini so bili ljuti radi tega ter so za-
čeli razbijati. Bobčinski je razbil svoj predal
ter vrgel kose lesa proti predsedništvu. En
kos je zadel poslance Benkoviča, da je
padel. Ranjen pa ni nevarno. Rusini so
se potem opravičevali, da se to ni nalašč
zgodilo.

Delegacije so sklicane na dan 20. t. m.
Nove promembe v ministertvu je pričakovati
kmalu po Božiču.

Razne vesti.

Trotji izvošček umorjen! — Za tržaškima
izvoščekoma Praznikom in Mohorovičem je
padel kot treja žrtev neznanega morilca iz-
vošček Lovrenc Vidav, po domače „Kovač“
na Optinah.

Ta grozni vmor je bil izvršen na cesti
mej Optinami in Sežano, in sicer kake 4 km
onkraj Optin to je mej Sežano in Fernetičem.
V nedeljo popoldne je prišel neznan človek
na dom k izvoščku Lovrencu Vidavu na
Optinah, ter mu ukazal zapreči, da ga pa
pelje v Sežano. Lovrenc Vidav — 45-leten
oženjen mož in oče petih otrok — je napre-
gel. Okolu 5. ure in četrt, ali morda kako
minuto več, je pa neki Openec, tudi on ime-
novan Vidav, idoč po cesti iz Sežane na
Optine, slišal dva strela, a malo za tem je
videl nekega človeka, ki je telel proti Or-
leku. Obenem je pa slišal drdranje kočije, ki

se je pa hkratu z ropotom vstavela. Prišedši
bliže, je Vidav videl, da se je bila kočija
prevrnila. Kočijaž Lovrenc Vidav je pa ležal
kryav na tlah poleg kočije. V tem je bilo
prišlo še par oseb k zvrnjeni kočiji, in ko
so videli, da je kočijaž krvav, so mu hoteli
pomagati, a bil je že mrtev. Ležal je z obra-
zom v prahu. Oni Vidav, ki je bil prvi na
licu mesta, je šel takoj v Sežano in tam ob-
vestil orožnike, ki so takoj prišli na lice
mesta. Konstatovali so, da ima pokojni Vidav
dve rani na glavi, in sicer eno na desnem
sencu, a drugo v tilniku. Nesrečna vdova po-
kojnega Lovrenca Vidav in Brigita Dinkls,
ki sta videli zločinca, opisujeti istega skoraj
popolnoma ravno tako, kakor so opisovale mo-
rilca pok. Mohoroviča one osebe, ki so ga
videle takrat v kočiji na cesti proti Konto-
velju.

Narodna delavska organizacija v Trstu je imela
v nedeljo velik shod, ki je bil impozantna
manifestacija slov. tržaškega delavstva; 1500
je bilo zborovalcev. Shod je bil zajedno pro-
testni shod proti napadom od strani soc. de-
mokracije. Govoril je dr. Mandić, Jaklič, dr.
Rybač, dr. Gregorin. Vsi delavci so sklenili
delati naprej.

Na shodu socialno demokracije v Trstu so
skrajno žalili Slovence. Zmerjali so slovenske
delavce s „krumiri“, neki Stenico pa je rekel
v sovrastvu do Slovencev: Trst je itali-
janski. Doslej smo dovoljevali
tujcem, da so nosili zastavo sv.
Cirila in Metoda po mestu, odslej
ne bomo več dopuščali tega ter po-
skrbimo sami za vzdrževanje la-
škega značaja Trsta. — To si treba
zapomniti!

Kaj so si zmislili dunajski frizerji? — Dunaj-
ski frizerji zahtevajo od Dunajčanov, naj v
znak lojalnosti v jubilejnem letu nosijo vsi
cesarsko brado. — Tako bi se pokazala lojal-
nost Dunajčanov — ali o lojalnosti bi ne bilo
nič pri frizerjih, ki bi tako le veliko več slu-
žili.

Tržaški mesni svet je sinoči protestiral
proti premestitvi slov. učiteljišča iz Koprca v
Trst. Proti je govoril dr. Slavik.

Poljaki za svojo šolstvo. — Nedavno je
imela poljska „Šolska Matica“ v Varšavi
občni zbor. O velikem pomenu, ki ga ima
Matica za poljski narod, pričajo sledeče šte-
vilke: Do 1. julija 1906. je imela Matica
šele 98 podružnic. Leto dni pozneje je bilo
že 686 podružnic, a danes deluje uspešno
781 podružnic s 116.341 člani. Na Matičnih
šolah je bilo 36.000 učencev. Članarina in
prispevki so presegali 1 milijon rubljev.

Razum tega zdržuje Matica še posebej 31
srednjih sol, za katere tudi izdaja nad milijon
rubljev na leto. Potemtakem plačujejo Poljaki
prostovoljnega davka za šolstvo nad 2 mi-
lijona rubljev na leto. Dosedaj je Matica
ustanovila 651 sol, a do konca prihodnjega
leta bo imela 1247 svojih sol.

Pri volitvah v celjski okrajni zastop v skupini
veleposestnikov so propadli Slovenci s 37 gla-
sovi proti 40. 3 Slovenci učitelj Sadnik in
dva Janiča sta glasovala z Nemci; komisija
je postopala krivično.

75 letnico vžgalice obhajamo v tekočem
mesecu. Izumitelj je bil neki Nmec, kate-
remu se je pa presneto slabo godilo. Ker je
prišel z vžgalicami na dan, je bil dvakrat
zaprt kot nevaren človek. Umri je v noriš-
niči. Iznajdbo njegovo so izkoristili najprvo
Angleži in Francozi, potem šele Nemci.

Seksualna zločinstva v Rimu. — Za Beroli-
nom pride sedaj na vrsto Rim. Te dni se
vrši pred kazenskim sodiščem v Rimu obrav-
nava proti mnogim članom prve rimske aristo-
kracije, ki so vsi obtoženi seksualnih zloči-
nov, ki so jih doprinali v ondnotnem „za-
vodu za umetnost“. Za priče je poklicanih
nad 100 dečkov 16 do 18 let starih.

Naznanilo.

Slav. občinstvu naznanjava,
da sva otvorila v **Cerknem**
v hiši g. **Antona Mlakar**
zalogo pristnih **vipavskih vin**
kjer bodeva prodajala na de-
belo od 56 litrov naprej.

Priporočava se za obila naročila

Poljšak in Marc.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst. — Telefon št. 79.
Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne 12. marca 1907. se:

Hranilne vloge obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila dajejo zadružnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži obrestujejo koncem leta po 5½%.

Stanje 31. dec. 1906.: Zadružnikov 1823 z deleži v znesku 104.790 kron. — Hranilne vloge: 1.675.188-82. — Posojila: 1.617.190.37. — Reservni zaklad: 82.382-63. — Vrednost hiš: 112.328-—

CHRISTOFLE & Co Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznano težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

Č. kr. dvorni založniki **Christofle & Co Dunaj** I. Operaring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. — Kot jamstvo svoje zvrnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,
v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinejega izdelka.

Daje tudi na obroke.
Lastna delavnica za tapecirano pohištvo.
Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, ogledala, žima in platno.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala, da ostane „Original“ le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še uporabi brezšumno. po 15-letni

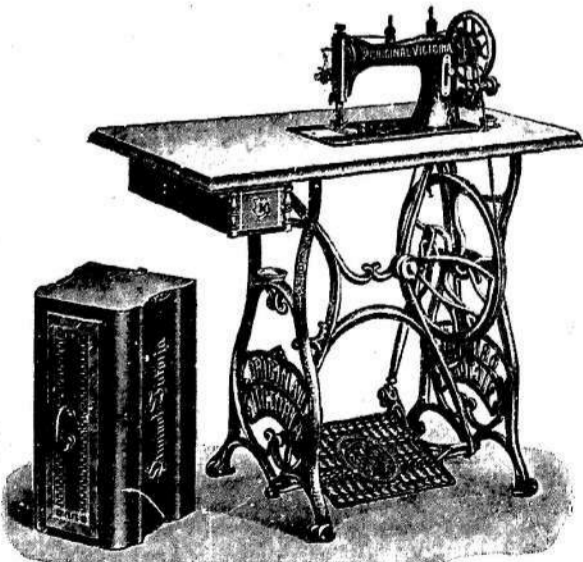
Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpriljubljenejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrđka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarnov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“, orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

== SVETOVNO ZNANI ==

FERNET-BRANCA

BRATOV BRANCA V MILANU

Jedini lastniki načina za izdelovanje,

Je najbolj učinkujoča želodčna grenčica sveta!

Neizogibno potrebno v vsaki družini!

Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni

Samo 6 dni

Havre-New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne listke

in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda,

oblastveno potrjena poštvalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18,

v novi hiši „Kraške posojilnice“, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

Največja iznajdba!

Samo 2.55 gld. stane

po najnovejši iznajdbi sestavljena, 36 ur idoča nikel-remont. žepna ura s sekundnikom, znamka „System-Roskopf-Patent“. Ta ura ima svetilkajočo se cifernico — tako, da se vidi na uru tudi v temi. Garantira se pismeno za 3 leta. (Uri priložimo brezplačno lepo verižico ter 5 ukraskov).

Fina, lepo izdeljana srebrna ura za gospode z verižico vred stane samo gld. 5-55.

Za neugajajoče se povrne denar. Vsaka nevarnost je izključena. Odpošila se proti povzetju ali proti naprej plačila.

M. J. Holzer-jeva vdova Marija Holzer tovarniška zaloga ur, zlatine, srebrnine, kitajskega srebra ter zaloga godal

KRAKAU St. Gertrudgasse 29. Hochparterre (preje Dielckasse 73).

Ceniki zastoj in poštnine prosto. — Iščajo se potniki!

Varstvena znamka: „Sldro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljše sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., v 1-40 in 2-— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako priljubljenega domačega zdravila se je posluževati le originalnih steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Sldrom“ ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
k „slatom levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

Proda se

stavbišče v sredini mesta na lepem kraju, nadalje zemljišče tudi v sredini mesta in hiša.

Natančneje se izve v našem upravnistvu.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najtinejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Žene!

Ako trpite na strjenju krvi in na podobnih boleznih, tedaj pišite na P. Ziervas-Kalk 244 pri Kolinu ob Reni.

Nekatera od sto in sto zahvalnih pisem:

„Gospa B. iz W. piše: Lepa hvala! Vaše sredstvo je učinkovalo že 5. dan.“

Gospa L. v M. piše: „Priporočala bom vsakomu Vaše izvrstno sredstvo ter ne bom sama nikoli brez njega.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izbrano postrežbo se zahvaljujem. Pri moji ženi je Vaše sredstvo že po 3-dnevni rabi brez bolečin učinkovalo.“

Proti pošiljati 1 marke nemške voljave stali v znamkah) pošljem knjigo: „Motenje perjode“ spisal dr. Med. Lewis. — Pojasnila brezplačno.

Za odgovor naj se priloži znamko.

Hotel „Pri zlati kaplji“

v Solkanu pri Gorici

v bližini „Mizarske zadruge“.

Totič izvrstna bela in črna vina, istrski rofošk, kraški teran in pristna bela domača vina. — Žgane in druge opojne pijače več vrst. — Izvrstna kuhinja posreže ob vsakem času z mrzlimi in gorkimi jedili.

Postrežba točna, cene zmerne.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Anton Milost,
lastnik.

Narodno podjetje!

Goriška tovarna mila

●●● A. Gabršček ●●●

Narodno podjetje!

Izdeluje 17 vrst mila. Blago se ne boji nikake konkurence ne po dobroti ne po ceni. — Rojaki! Ne dajte se slepiti po bleščeči reklami, ki širi tuje izdelke med Dami. Poskusite ta domač izdelek in prepričate se, da boste prav dobro posluženi.

Ustvarjajmo si domačo industrijo!